שֶׁבְּאֶמְצַע גַּג הַחַי״ת. וְיַאֲרִיךְ בְּדָלֶ״ת שֶׁל אֶחָד שִׁעוּר שֶׁיַּחְשֹׁב שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יָחִיד בְּעוֹלָמוֹ וּמוֹשֵׁל בְּאַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם, (יט) [א]וְלֹא יַאֲרִיךְ יוֹתֵר מִכְּשִׁעוּר זֶה. [ט]וְיֵשׁ נוֹהֲגִים לְהַטּוֹת הָרֹאשׁ כְּפִי

(ו) (כ) הַמַּחֲשָׁבָה מַעֲלָה וּמַטָּה וּלְאַרְבַּע רוּחוֹת: ז [ז]יַדְגִּישׁ (פ) [ח] (כא) בַּדָּלֶ״ת שֶׁלֹּא תְּהֵא כְּרֵי״ש: ח [כ]לֹא יַחְטֹף בַּחֵי״ת [ל]וְלֹא יַאֲרִיךְ בָּאָלֶ״ף: ט [מ]אָסוּר לוֹמַר (כב) שְׁמַע (ע) שְׁתֵּי פְּעָמִים, (כג) * בֵּין שֶׁכּוֹפֵל הַתֵּבוֹת שֶׁאוֹמַר שְׁמַע בֵּין שֶׁכּוֹפֵל (כד) הַפָּסוּק רִאשׁוֹן: י [נ]כְּשֶׁקּוֹרֵא קְרִיאַת שְׁמַע (כה) עַל מִטָּתוֹ, מַתְחִיל לְקָרוֹת כָּל הַפָּרָשָׁה וְלַחֲזֹר וּלְקָרוֹתָהּ. [ס]וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר שֶׁגַּם בָּזֶה יֵשׁ לְזַהֵר מִלּוֹמַר פָּסוּק רִאשׁוֹן.

(הַגָּהָה: שְׁתֵּי פְּעָמִים): יא [ע]הָאוֹמְרִים בְּאַשְׁמֻרֹת בְּסִלְיחוֹת וּבְיוֹם כִּפּוּר בְּתִפְלַת נְעִילָה שְׁתֵּי פְּעָמִים פָּסוּק שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, יֵשׁ לְלַמְּדָם (כו) שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ: יב [פ]ה׳ הוּא הָאֱלֹהִים׳ שֶׁאוֹמְרִים אוֹתוֹ בְּיוֹם כִּפּוּר בְּתִפְלַת נְעִילָה שֶׁבַע פְּעָמִים, (כז) מִנְהָג כָּשֵׁר הוּא. הַגָּהָה: יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁיֵּשׁ לְזַהֵר שֶׁלֹּא לַעֲנוֹת עַל שׁוּם בְּרָכָה (כח) שְׁתֵּי פְּעָמִים (י) אָמֵן (בית יוסף (ד״ה כתוב ומהם) בשם אהל מועד (שער ק״ש דרך ו נמיק ז)): יג * [צ]אַחַר פָּסוּק רִאשׁוֹן

בְּאֵר הַיטֵב

ו (ו) הַמַּחֲשָׁבָה. אַף עַל גַּב דְּאָמְרִינַן (יומא יט:) הַקּוֹרֵא אֶת שְׁמַע לֹא יִקְרֵץ בְּעֵינָיו וְכוּ׳, דְּהָתָם הַקְרִיצָה וְהָרְמִיזָה לְצָרְכָּךְ דָּבָר אַחֵר וּמְבַטְּלִין הַכַּוָּנָה, אֲבָל הָכָא הָרְמִיזָה הִיא צָרְכָּהּ הַכַּוָּנָה. הָרֹאשׁ״ש (פ״ב סי׳ ג). וְהַטָּיָה צְרִיכָה לִהְיוֹת מִזְּרָח צָפוֹן מַעֲרָב דָּרוֹם, וְלֹא יַטֶּה הָרֹאשׁ מִזְּרָח מַעֲרָב צָפוֹן דָּרוֹם, דְּהָוֵי דַּרְכֵי הָאֱמֹרִי. עֶטֶרֶת זְקֵנִים: ז (ח) בַּדָּלֶ״ת. וְלֹא יַדְגִּישׁ יוֹתֵר מִדַּאי שֶׁנִּרְאֶה כְּאִלּוּ הֵד׳ נֶקְוֵדָה בְּשׁוּרָא אוֹ בְּצֵירֵי, אֶלָּא הַכַּוָּנָה שֶׁיְּסַיֵּעַ בְּפֶה יָפָה. בְּ״ח (פ״ב סי׳ ג). מָגֵן אַבְרָהָם (פס״ק) פְּרִי חָדָשׁ: ט [מ]אָסוּר לוֹמַר (כב) שְׁמַע (ע) שְׁתֵּי פְּעָמִים. וְאִם לֹא כִּוֵּן יַחְזֹר וְיִקְרָא בְּלַחַשׁ, וְכֵן יֵשׁ לְדַיֵּק מִדִּבְרֵי הַגְּמָרָא (לג:) דְּאָמְרִינַן מְשַׁקְּרִין אוֹתוֹ, מַשְׁמַע בְּדִאִיכָּא אַחֲרִים דִּשְׁמְעִין אוֹתוֹ, אֲבָל בְּדְלֵיכָּא אַחֲרִים דִּשְׁמְעִין אוֹתוֹ, דְּהַיְנוּ אִם הוּא בְּצִבּוּר וּבְלַחַשׁ אוֹ בְּיָחִיד אֲפִלּוּ בְּקוֹל רָם, לַיִת לָן בָּהּ. בְּ״ח (פ״ס). וְכֵן כָּתַב בְּסֵפֶר חֲסִידִים סִימָן י״ח. וְעַיֵּן ט״ז סָעִיף קָטָן ג׳. וְאֵין לְהַקְשׁוֹת דְּאִם כֵּן מַאי פְּרִיךְ הַשַּׁ״ס מִבְּרָכוֹת דַּף ל״ג עַמּוּד ב׳ מַהַקּוֹרֵא אֶת שְׁמַע וְכוֹפְלָהּ, דִּלְמָא אֲיֵרֵי בְּלַחַשׁ אוֹ בְּיָחִיד, דְּאִם כֵּן אֲפִלּוּ מִגַּוָּה לֵיכָּא, עַיֵּן שָׁם. וּבְסִלְיחוֹת שֶׁפִּסְקִיק הַרְבֵּה בֵּיתֵּתִים מַהַר לוֹמַר בְּכָל פַּעַם שֶׁאוֹמַר וַיַּעֲבֹר. שָׁלָ״ה (מס׳ תמיד פרק נר מצוה אות כח) מָגֵן אַבְרָהָם (פס״ק). וְהוּא הַדִּין עַל שְׁנֵי עִנְיָנִים חֲלוּקִים מַהַר לִכְפֹּל, דְּאָמְרִינַן בְּפֶרֶק הַחָלִיל (סוכה נג:) אֲהָא דְּתָנֵן שֶׁהָיָה עֵינָיו, דְּמַשְׁקִינַן שָׁם דְּהָכִי קָאָמַר לֵיהּ אֲנָחְנוּ מוֹדִים וְעֵינֵינוּ לֵיהּ מְיֻחָלוֹת, וְכָתַב רַשׁ״י שָׁם (נג: ד״ה אנו) כֵּיוָן דְּאַתְרֵי מִילֵּי קָמַדְכִּיר לַיִת לָן בָּהּ, עַיֵּן שָׁם. וְסוֹגְיָא זוֹ אִשְׁתְּמִיטְתֵּיהּ מַהֲגָ״ח (שם) בְּמֶה שֶׁפָּסַק הֵיכָא שֶׁכָּל הַקָּהָל אוֹמְרִים לַיִּקָּא קְפִידָא, דְּהָא הָתָם כָּל הַקָּהָל הָיוּ אוֹמְרִים אוֹתוֹ וַאֲפִלּוּ הָכִי שְׁמַע מְשַׁקְּרִין אוֹתוֹ. עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן ט׳: יב (י) אָמֵן. וּבַיִת יוֹסֵף חוֹלֵק וְכָתַב דְּמִתְּאֵר קְרָא ׳אָמֵן וְאָמֵן׳ וְאֵין לְחַלֵּק בֵּין אוֹמֵר בְּנִי״ו אוֹ בְּלֹא נִי״ו, וְכֵן כָּתַב הַבַּחַיֵּי פְּרָשַׁת בְּשַׁלַּח (שמות יד לא) וְהַמְקֻבָּל וְכוֹפֵל אָמֵן וְאָמֵן זוֹכֶה לִשְׁנֵי

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ז [ח] בַּדָּלֶ״ת. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וּבְשֻׁלְחָן צָבוּר (דיני ק״ש אות יח) בְּשֵׁם סֵפֶר שְׁתֵּי יָדוֹת (דרך חיים בית פט) הָאֲרִיךְ בָּזֶה שֶׁאֵין לְקָרוֹתָהּ בְּדַגֵּשׁ, דְּמִשְׁמַע דְּיֵשׁ כְּמוֹ ׳דֵּי מַחְסוֹרוֹ׳ (דברים טו ח), אֶלָּא רְפוּיָה כו׳, וּבְדַגֵּשׁ נִשְׁמַע אַחֲרֵי אוֹ אִשְׁתְּמִיטְתֵּיהּ כְּמוֹ ׳יַחְתֹּךְ יִתְּרוֹ׳ (שמות יח יט), וְלֹא קַיְּמִים מִצְוַת יַחַד הַשֵּׁם. וְגַם מַה שֶּׁכָּתַב שֶׁלֹּא יַאֲרִיךְ בָּאָלֶ״ף, כִּי הוּא בְּקָבּוּל שֶׁהוּא תְּנוּעָה קְטַנָּה. וְלֹא יַחְטֹף בַּחֵי״ת, שֶׁהוּא בְּקָמָץ לֹא יָמִיר בְּקָרְאָתָהּ, שֶׁהוּא תְּנוּעָה גְּדוֹלָה, עַיֵּן שָׁם.

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

ה״ט) שֶׁיַּאֲרִיךְ בַּחֵי״ת כְּשִׁעוּר שְׁלִישׁ, וּבַדָּלֶ״ת כְּשִׁעוּר שְׁנֵי שְׁלִישִׁים. [י]וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁלֹּא יַאֲרִיךְ בַּחֵי״ת כְּלָל רַק יְכַוֵּן הַכֹּל בַּדָּלֶ״ת, וְכֵן כָּתַב הַגְּרִ״א בְּבֵאוּרוֹ: (יט) וְלֹא יַאֲרִיךְ יוֹתֵר. עַיֵּן פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״ה) בְּשֵׁם הַפְּרִי חָדָשׁ: (כ) הַמַּחֲשָׁבָה. אַף עַל גַּב דְּאָמְרִינַן (יומא יט:) הַקּוֹרֵא אֶת שְׁמַע לֹא יִקְרֵץ בְּעֵינָיו וְכוּ׳, דְּהָתָם הַקְרִיצָה וְהָרְמִיזָה לְצָרְכָּךְ דָּבָר אַחֵר וּמְבַטְּלִין הַכַּוָּנָה, (ט) אֲבָל הָכָא הָרְמִיזָה הִיא לְצָרְכָּךְ הַכַּוָּנָה. (י) וְהַטָּיָה צְרִיכָה לִהְיוֹת מִזְּרָח צָפוֹן מַעֲרָב דָּרוֹם, וְלֹא יַטֶּה הָרֹאשׁ מִזְּרָח מַעֲרָב צָפוֹן דָּרוֹם, דְּהָוֵי חֵט וְשָׁלוֹם שְׁתֵּי וַעֲרָב: ז (כא) בַּדָּלֶ״ת. וְלֹא יַדְגִּישׁ יוֹתֵר מִדַּאי שֶׁנִּרְאֶה כְּאִלּוּ הַדָּלֶ״ת נְקֻדָּה בְּשׁוּרָא אוֹ בְּצֵירֵי״, אֶלָּא הַכַּוָּנָה שֶׁיְּטַיְּעֶנָּה בַּפֶּה יָפָה: ט (כב) שְׁמַע שְׁתֵּי פְּעָמִים. מִשּׁוּם דִּנְרָאֶה כְּאִלּוּ מְקַבֵּל עָלָיו שְׁתֵּי רְשָׁיוֹת חֵט וְשָׁלוֹם. (יא) וְאִם לֹא כִּוֵּן מַעִקָּרָא יַחְזֹר וְיִקְרָא בְּלַחַשׁ, וְאִם לֵיכָּא שׁוֹמְעִין אֲפִלּוּ בְּקוֹל רָם מַהַר לוֹמַר (יב) אֲבָל אִם כִּוֵּן מַעִקָּרָא אֲפִלּוּ בְּלַחַשׁ אָסוּר. (יג) וּבְסִלְיחוֹת מַהַר לוֹמַר שְׁמַע בְּכָל פַּעַם שֶׁאוֹמַר וַיַּעֲבֹר, דְּכֵיוָן שֶׁמַּפְסִיק הַרְבֵּה בֵּינְתַיִם לֹא מִיחֲזֵי כִּשְׁתֵּי רְשָׁיוֹת. וְעַיֵּן בְּטַ״ז בְּסִימָן ס״ג סָעִיף קָטָן ג׳ שֶׁכָּתַב גַּם כֵּן דְּאִם מַמְתִּין אֵיזֶה זְמַן בֵּין הַקְרִיאָה רִאשׁוֹנָה לַשְּׁנִיָּה שָׁרֵי, דְּאֵין מַשְׁתְּקִין אוֹתוֹ אֶלָּא אִם כֵּן קוֹרֵא שְׁתֵּי פְּעָמִים רְצוּפִים, (יד) וַאֲפִלּוּ מִגַּוָּה נָמֵי לֹא הָוֵי: (כג) בֵּין שֶׁכּוֹפֵל. וּבְדִיעֲבַד בְּכָפִילַת הַפָּסוּק יָצָא. וּבְכָפִילַת הַתֵּבוֹת צָרִיךְ עִיּוּן, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה בין שכופל): (כד) הַפָּסוּק רִאשׁוֹן. אִיתָא בְּבַיִת יוֹסֵף (ד״ה האומר) דְּמִפָּסוּק רִאשׁוֹן וְהָלְאָה אֵין חָשָׁשׁ, וּמִלְּשׁוֹן הָרַי״ף (כג:) לְכָאוֹרָה לֹא מַשְׁמַע כֵּן, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּמָגֵן גִּבּוֹרִים (שלטי הגבורים סק״ה) שֶׁגַּם הַמְאִירִי (מגילה כה. ד״ה זהו ביאור) מַחְמִיר בָּזֶה, אַף עַל מִטָּתוֹ בְּוַדַּאי אֵין לְהַחְמִיר בָּזֶה: י (כה) עַל מִטָּתוֹ. מַשְׁמַע דַּוְקָא עַל מִטָּתוֹ כְּדֵי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בִּשְׁנָה מִתּוֹךְ קְרִיאַת שְׁמַע מִשּׁוּם שְׁמִירָה, (טו) אֲבָל בִּמְקוֹם אַחֵר אָסוּר לִקְרוֹת אֲפִלּוּ פָּרָשָׁה כְּלָלָה שְׁתֵּי פְּעָמִים. וְעַל מִטָּתוֹ גַּם כֵּן אֵין מַהַר אֶלָּא אִם כֵּן קוֹרֵא הַפָּרָשָׁה וְלֹא פָּסוּק רִאשׁוֹן בִּלְבַד [הַגְּרִ״א]. וְנִרְאֶה לִי דְּכָל זֶה דַּוְקָא אִם קוֹרֵא פָּרָשַׁת שְׁמַע לְבַדָּהּ, אֲבָל אִם קוֹרֵא גַּם כֵּן שְׁאָר הַפָּרָשִׁיוֹת אֵין חֶשְׁשׁ בְּדָבָר: יא (כו) שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ. וְהַבַּ״ח (ס״ז) כָּתַב דְּאֵין לְבַטֵּל הַמִּנְהָג בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ כֵּן, וְכֵן כָּתַב אֲלִיָּה רַבָּה (סק״ט יז). אֲבָל הַלְּבוּשׁ וְהַלְּחֹם חֲמוּדוֹת (דברי חמודות פ״ה אות מח) וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) אוֹסְרִין, וּמִדִּבְרֵי הַגְּרִ״א מְשַׁמַע גַּם כֵּן שֶׁאוֹסֵר: יב (כז) מִנְהָג כָּשֵׁר הוּא. שֶׁמְּשַׁבְּחִין לַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁדָּר לְמַעְלָה מִשְׁבָּעָה רְקִיעִים. גַּם מִצִּינוּ בְּקָרָא שְׁתֵּי פְּעָמִים ׳ה׳ הוּא הָאֱלֹקִים׳, גַּבֵּי אֵלִיָּהוּ (מלכים א׳ יח לט). (מז) וּמַה שֶּׁאוֹמְרִים שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ רְשָׁיוֹת אֶלָּא בְּפָסוּק שְׁמַע שֶׁהוּא עִקַּר קַבָּלַת עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם, וְכֵיוָן שֶׁקִּבֵּל עָלָיו עֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם פַּעַם אַחַת אֵין חֶשְׁשׁ בַּאֲמִירַת בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד יוֹתֵר מִפַּעַם אֶחָד, דְּהָא קַאֵי עַל פָּסוּק שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְלֵיכָּא מַאן דְּאָתֵי לְמִיטְעֵי: (כח) שְׁתֵּי פְּעָמִים אָמֵן.

שַׁעַר הַציּוּן

ו (ע) טוּר: (י) עֶטֶרֶת זְקֵנִים: מ (יט) פְּרִי מְגַדִּים (משׁ״ז סק״ג) בְּשֵׁם הַבַּ״ח (ס״ז): (יכ) פְּרִי מְגַדִּים (שם): (יג) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז) וְשֻׁלְחָן (מס׳ תמיד פרק נר מצוה אות כח):

ז (יד) פְּרִי מְגַדִּים (שם): י (טו) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח): יב (טז) ט״ז (סק״ד). וּפְרִי מְגַדִּים גַּם כֵּן מַתִּיר מִשַּׁעַם אַחֵר:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הֲרַב: א] וכתב בשו״ע הרב (ס״ז): וכל שכן שלא יפה עושים המדגישין ומאריכין יותר מדאי, ונראה כאילו הד׳ נקודה בשו״א, ומה שאמרו להאריך בד׳ של אחד, לא אמרו להאריך ולמשוך בקריאת הד׳, שהרי כל אות שבסוף התיבה ואין נקודה תחתיה, היא נחטפת לגמרי. אלא יאריך במחשבתו להמליכו בד׳ רוחות **המשך בסוף הספר**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע סִימָן סא

ק טור מהא דרבי מאיר שם. ר שם בפסחים. ש ירושלמי דברכות (פ״ב ה״ד). ת שם בירושלמי. א הרא״ש (פ״ב ה״ט). ב הרא״ש שם בפרק ב׳ דברכות (סי׳ יב). ג שם בגמרא ט״ו (ע״ב). ד רבנו יונה בספר היראה (אות נה) וכתוב מיימוניות (דפוס קושטא) פרק ב׳ מהלכות קריאת שמע (ה״ט) שפן נהגו. ה שם בספר היראה.

צָרִיךְ לוֹמַר (יח) [יא] (כט) בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד (ל) בַּחֲשַׁאי: יד [ק]צָרִיךְ לְהַפְסִיק מְעַט (לא) בֵּין לְעוֹלָם וָעֶד לְוַאֲהַבְתָּ, כְּדֵי לְהַפְסִיק בֵּין קַבָּלַת מַלְכוּת שָׁמַיִם לְשִׁאָר מִצְוֹת. הגה: וְיֵשׁ לְהַפְסִיק בְּפָסוּק רִאשׁוֹן בֵּין יִשְׂרָאֵל לְה׳, וּבֵין אֱלֹהֵינוּ לְה׳ הַשֵּׁנִי, כְּדֵי שֶׁיְּהֵא נִשְׁמָע שְׁמַע יִשְׂרָאֵל כִּי ה׳ שֶׁהוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא ה׳ אֶחָד. וְיֵשׁ לְהַפְסִיק מְעַט בֵּין אֶחָד לְבָרוּךְ, כִּי עִקַּר קִבּוּל מַלְכוּת שָׁמַיִם הוּא פָּסוּק רִאשׁוֹן (רוקח (סי׳ שכ) אבודרהם (דיני ק״ש)): טו [ר]צָרִיךְ לְהַפְסִיק בֵּין הַיּוֹם לְעַל לְבָבְךָ, וּבֵין הַיּוֹם לְאַהֲבָה, שֶׁלֹּא יְהֵא נִרְאֶה, הַיּוֹם וְלֹא לְמָחָר: טז [ש]צָרִיךְ לְהַפְסִיק בֵּין נִשְׁבַּע לָהּ׳, כְּדֵי לְהַטְעִים יָפֶה הֲעִי״ן שֶׁלֹּא תִּהֵא נִרְאֵית כְּהֵ״א: יז [ת]צָרִיךְ לְהַתְּזִיז זַי״ן שֶׁל תִּזְכְּרוּ, דְּלֹא לִשְׁתְּמַע תִּשְׁכְּחוּ אוֹ תִּשְׁכְּרוּ, וְהָוֵי כַּעֲבָדִים הַמְשַׁמְּשִׁים עַל מְנָת לְקַבֵּל פְּרָס. וְכֵן צָרִיךְ לְהַתְּזִיז זַי״ן שֶׁל וּזְכַרְתָּם: יח * [א]יְדִגְּיש יו״ד שֶׁל שְׁמַע יִשְׂרָאֵל, (לב) שֶׁלֹּא תִּבָּלַע וְשֶׁלֹּא תֵּרָאֶה אָלֶ״ף. וְכֵן יו״ד דְּוָהְיוּ, דְּלֹא לִשְׁתְּמַע וָהָאוֹ: יט [ב]צָרִיךְ לְהַתֵּן רָוַח בֵּין וְחָרָה לְאַף, דְּלֹא לִשְׁתְּמַע וְחָרַף: כ [ג]צָרִיךְ לְהַתֵּן רָוַח בֵּין תֵּבָה שָׁלָפְנֶיהָ, כְּגוֹן (יב) [יב] (לג) בְּכָל לְבָבְךָ, עַל לְבָבְכֶם, בְּכָל לְבָבְכֶם, עֲשֵׂב בְּשָׂדְךָ, וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה, הַכָּנָף פְּתִיל, אֶתְכֶם מֵאָרֶץ: כא [ד]צָרִיךְ בְּכָל אֶלֶ״ף שֶׁאַחַר מ״ם לְהַפְסִיק בֵּינֵיהֶם, כְּגוֹן וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם, וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם, וְשַׂמְתֶּם אֶת, וּרְאִיתֶם אֹתוֹ, (וּזְכַרְתֶּם אֶת, וַעֲשִׂיתֶם אֶת), שֶׁלֹּא יְהֵא נִרְאֶה (לד) [קְרוֹרָא מוֹתָם, מֵת: כב [ה]אַף

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ג [יא] בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן ס״ו לְעִנְיַן הַפְסָק. וּכְמֵחֲדִישׁ בְּרָכָה (ס״ה סוף סק״ב) כָּתַב בְּשֵׁם הָרַמַ״ע (אלפסי חסא ברכות פ״ב ד״ה גמ׳ א״ר אבהו) שֶׁאֵין לְהַפְסִיק בְּאֶמְצַע שְׁמַע וְלֹא בְּאֶמְצַע בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד כְּלָל. אֲבָל בֵּין שְׁנֵי פְּסוּקִים אֲפִלּוּ בְּאֶמְצַע הַפָּרָק, עַיֵּן שָׁם: כ [יב] בְּכָל לְבָבְךָ. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב. וְעַיֵּן בְּשֻׁלְחָנִי עָרוּךְ (דיני ק״ש אות יח) בְּשֵׁם הַסֵּפֶר שְׁפֵי יְרוּת (דרך חיים בית פט) שֶׁכְּדַי לְסַלֵּק הַחֲבוֹת שֶׁבְּמֵלֶךְ יֵשׁ לְצַמֵּת קֶצֶת בְּפִלָּה הַיּוֹדַעַת, כְּגוֹן וְנָתַתִּי מְטַר אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ, וְאָז יֵשׁ לְצַמֵּת קֶצֶת בְּמִלַּת לְקֹרַאת מְטַר אַרְצְכֶם בְּמִקְרָא, וְכָתַבְתִּי זֶה לְפִי שֶׁרָאִיתִי הַרְבֵּה אֲנָשִׁים שֶׁלֹּא יְדָעוּ זֶה וְלֹא לְמְדוּ מֵרַבּוֹתֵיהֶם כְּאֲשֶׁר קִבַּלְתִּיהוּ אֲנִי כוּ׳. וּמֵהָרַ״ם נִיגְרִין כָּתַב (ברכות ח: אות ז) בָּ״ח (ס״ח). אֲבָל בְּלַבוּשׁ (סי׳ סג סעיפים ד־ה) כָּתַב שֶׁאֲפִלּוּ אָמְרוּ וְלֹא אָמְרוּ בְּכַוָּנָה צָרִיךְ לַחֲזֹר, וְכֵן מֻשְׂמָע רֵישׁ סִימָן ס״ו: כ [יג] בְּכָל לְבָבְךָ. פֵּרוּשׁ שֶׁיִּקְרָא בְּעִנְיַן שֶׁיִּשְׂתַּפֵּעַ שֶׁהֵם שְׁנֵי לְמָדַיִּ״ן, אֲבָל מִכָּל מָקוֹם צָרִיךְ מַקָּף בֵּינֵיהֶם, כִּי בְּלֹא מַקָּף צָרִיךְ לִקְרוֹת בְּכָל בְּחוֹלֶם. וּכְמַקָּף בְּקָמֵץ. וְהַטַּעַם כִּי לְעוֹלָם לֹא בָּאָה הַנָּח נִרְאֶה אַחַר תְּנוּעָה גְּדוֹלָה, אִם לֹא שֶׁבָּאָה הַנְּגִינָה תַּחַת הַתְּנוּעָה גְּדוֹלָה כְּמִבְאָר אֵצֶל הַמְרַקְּדִים, מִשּׁוּם הֶכֵי בְּמַקָּף לֹא בָּאָה לְעוֹלָם הַנְּגִינָה אֶלָּא תַּחַת תֵּבָה הַשְּׁנִיָּה, מִפֵּילָא מִשְׁתַּנֶּה הַחוֹלָם לְקָמֵץ חָטָף שֶׁהִיא

בְּאֵר הַיטֵב

עוֹלָמוּת). וְכֵן אָמַר דָּוִד בְּסוֹף מִזְמוֹר מ״א. וּבִירוּשַׁלְמִי בְּפֶרֶק הַקּוֹרֵא אֶת הַמְּגִלָּה (פ״ד ה״ו) אִיתָא דְּלָאו דַּוְקָא מוֹדִים מוֹדִים מְשַׁקְּעִין אוֹתוֹ, אֶלָּא הוּא הַדִּין שְׁמַע שְׁמַע, אָמַן אָמַן, עַיֵּן שָׁם, אִם כֵּן עַל כָּרְחָךְ מְכָרְחִים אָנוּ לוֹמַר דִּקְרָא דְּאוֹמֵר 'אָמַן וְאָמַן' נַ״ל דְּהַסֵּיק הָעֶנְיָן, וְהָכָא עַל הַבַּיִת יוֹסֵף דְּאִשְׁתְּמִיט מִינֵּיהּ הִירוּשַׁלְמִי. יַד אַהֲרֹן, (הגב״י), וְעַיֵּן פְּרִי חָדָשׁ. מִי שֶׁנִּזְדַּמֵּן לוֹ לַעֲנוֹת אָמֵן עַל שְׁנֵי דְּבָרִים, אֲפִלּוּ הָאֶחָד יַעֲלֶה לְכָאן וּלְכָאן, וְאִם יֹאמַר אָמֵן וְאָמֵן צָרִיךְ טְפִי. הִלְכוֹת קְטַנּוֹת חֵלֶק א׳ סִימָן פ״ה. וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן נ״ו סְעִיף קָטָן ה׳ מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ שָׁם: ג [יח] בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. וְאִם לֹא אָמַר בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד אֵין מְחַזִּירִין אוֹתוֹ. שֻׁלְחָנִי גְּבוֹרִים (ברכות ח: אות ז) בָּ״ח (ס״ח). אֲבָל בְּלַבוּשׁ (סי׳ סג סעיפים ד־ה) כָּתַב שֶׁאֲפִלּוּ אָמְרוּ וְלֹא אָמְרוּ בְּכַוָּנָה צָרִיךְ לַחֲזֹר, וְכֵן מֻשְׂמָע רֵישׁ סִימָן ס״ו: כ [יג] בְּכָל לְבָבְךָ. פֵּרוּשׁ שֶׁיִּקְרָא בְּעִנְיַן שֶׁיִּשְׂתַּפֵּעַ שֶׁהֵם שְׁנֵי לְמָדַיִּ״ן, אֲבָל מִכָּל מָקוֹם צָרִיךְ מַקָּף בֵּינֵיהֶם, כִּי בְּלֹא מַקָּף צָרִיךְ לִקְרוֹת בְּכָל בְּחוֹלֶם. וּכְמַקָּף בְּקָמֵץ. וְהַטַּעַם כִּי לְעוֹלָם לֹא בָּאָה הַנָּח נִרְאֶה אַחַר תְּנוּעָה גְּדוֹלָה, אִם לֹא שֶׁבָּאָה הַנְּגִינָה תַּחַת הַתְּנוּעָה גְּדוֹלָה כְּמִבְאָר אֵצֶל הַמְרַקְּדִים, מִשּׁוּם הֶכֵי בְּמַקָּף לֹא בָּאָה לְעוֹלָם הַנְּגִינָה אֶלָּא תַּחַת תֵּבָה הַשְּׁנִיָּה, מִפֵּילָא מִשְׁתַּנֶּה הַחוֹלָם לְקָמֵץ חָטָף שֶׁהִיא

בְּאוּר הֲלָכָה

שם בְּפֶה״רֹשׁ״א (ח״א ד״ה ולא היו) דִּלְפִי סְבָרַת רַבִּי מֵאִיר לֹא הָיָה צָרִיךְ כְּלָל לוֹמַר בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד לְפָרוּשׁ רַשׁ״י. אֶלָּא דַּאֲפִלּוּ דְּאִי לְרַבִּי יְהוּדָה בְּדִיעֲבַד אֵין מְחַזִּירִין אוֹתוֹ. וְעוֹד מֵרֵישׁ פֶּרֶק ב׳ דִּבְרָכוֹת מוּכָח כְּדִבָּרַי, דְּאִיתָא שָׁם הָיָה קוֹרֵא בַּתּוֹרָה [פָּרָשַׁת קְרִיאַת שְׁמַע כְּדִפָרֵשׁ רַשׁ״י (ד״ה היה קורא)] וְהִגִּיעַ זְמַן הַמִּקְרָא אִם כֵּן לִבּוֹ יָצָא, וַהֲלֹא לֹא אָמַר בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, אֶלָּא וַדַּאי דְּיָצָא כְּדִיעֲבַד. וְהֵתִינַח אִם נִפְרַשׁ אִם כֵּן לִבּוֹ לְצֵאת (דְּזֶה לְשׁוֹן הַגְּמָרָא שָׁם שָׁמַע מִינָּהּ מִצְוֹת צְרִיכוֹת כַּוָּנָה, מַאי אִם כֵּן לִבּוֹ, לִקְרוֹת, לִקְרוֹת וְהָא קָא קָרֵי, בְּקוֹרֵא לְהַגִּיהַּ). נוֹכַל לוֹמַר גַּם כֵּן דִּמְיִירֵי דְּאָמַר בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, אֲבָל אִם נִפְרַשׁ כֵּן לִבּוֹ לִקְרוֹת בַּתּוֹרָה סְתָם וְאַף עַל פִּי כֵן יָצָא כְּדִתְנַן בְּהַנִּפְרָא שָׁם, בְּוַדַּאי לֹא מִיִּירֵי דְּאָמַר בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד וְאַף עַל פִּי כֵן יָצָא. וַהֲגַּ״ה וְקַבּוּר הָיִיתִי לְהַעֲמִיס עִנְיָן זֶה בְּדִבְרֵי הִירוּשַׁלְמִי רֵישׁ פֶּרֶק ב׳ דִּבְרָכוֹת בְּמֶה שֶׁאָמַר שָׁם וְאֵינוֹ מַפְסִיק לֹא תְּנִיתָהּ וְכוּ׳, הֵיינוּ הָאִם אֵינוֹ מַפְסִיק לוֹמַר בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד וְאַף עַל פִּי כֵן לֹא תָּנֵי דָּבָר זֶה, וְהוּא הַדִּין לְעִנְיַן הַבָּרְכוֹת אִפְשָׁר דְּזָקָא אִם בָּרַךְ אוֹתָם, עַיֵּן שָׁם בִּירוּשַׁלְמִי, וְאִם כֵּן יִהְיֶה מְזֶה סְיֵיעְתָּא לְדִבְרֵי הַלְּבוּשׁ, אַךְ מִדְּהִשְׁמִיטוּ הַפּוֹסְקִים זֶה מִפִּתְמָא אֵין מְפָרְשִׁין כֵּן לְהִירוּשַׁלְמִי). וְאֵין לְדַחוֹת דְּהַמִּשְׁנָה אִתְּיָא כְּרַבִּי מֵאִיר הַנַּ״ל דְּאֵין לוֹמַר בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, חֲדָא דְּרַבִּי מֵאִיר גּוּפָא סוֹבַר דְּצָרִיךְ לוֹמַר בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד כְּמוֹ דְּאִיתָא לְהָדְיָא בִּירוּשַׁלְמִי בְּפֶרֶק מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ (פ״ד ה״ט), וַאֲפִלּוּ לְרַשׁ״י הַנַּ״ל הָיְתָה לוֹ גִּירְסָא אַחֶרֶת בִּירוּשַׁלְמִי דָּזֶה כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הַמְפָרְשִׁים מִכָּל מָקוֹם אֵין לוֹמַר כֵּן, דְּאִם כֵּן אֵיךְ הֶעֱתִיקוּ כָּל הַפּוֹסְקִים אֶת דִּין הַמִּשְׁנָה בְּסִתְמָא וְלֹא אִישְׁתְּמִיט אֲחַד מֵהֶם לוֹמַר דִּלְדִידָן דְּפָסְקִינַן כְּרַבִּי יְהוּדָה לֹא יָצָא בְּסִתְמָא רַק אִם אָמַר בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד, אֶלָּא וַדַּאי דִּכְלָל גַּוְנֵי יָצָא. וּמַה שֶּׁהֵבִיא הַמָּגֵן אַבְרָהָם מִפֵּימָן ס״ו סְעִיף (ו׳) [א׳] דְּשָׁם פּוֹסֵק דְּאֵין לְהַפְסִיק בֶּאֱמִירַת בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד אִם לֹא שֶׁרָצָה שֶׁהָא דְּהוּא בִּכְלָל קַבָּלַת מַלְכוּת שָׁמַיִם כְּמוֹ פְּסוּק רִאשׁוֹן שֶׁל שְׁמַע, אֵין רְאָיָה לָזֶה, דִּנְמִי אָנוּ מוֹדִין דְּצָעֲקַת אֱמִירַת בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד הוּא עִנְיָן גָּדוֹל, אֲבָל אֵין רְאָיָה מִזֶּה שֶׁאִם בִּלַּע שִׁיעוּרָךְ לַחֲזֹר לְרֹאשׁ, דִּנְמִי אִם בִּלַּע מִגּוּפוֹ שֶׁל הַפָּרָשָׁה אִם לֹא שֶׁגִּלָּתָה לָנוּ הַתּוֹרָה (דברים ו ו) 'וְהָיוּ' שֶׁלֹּא יִקָּרֵא לְמִקְרָצ (יג:) לֹא הָיָה צָרִיךְ עַל יְדֵי זֶה לַחֲזֹר לְרֹאשׁ, וּמִמֵּנּוּ לָנוּ לְהַחְמִיר גַּם כֵּן בֶּאֱמִירַת בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד דְּחִקְנוּ וְהוֹסִיפוּ רַבָּנָן. **וְלוּלֵי דְּמִסְתְּפִינָא הֲוָה אֲמִינָא דְּגַם הַלְּבוּשׁ מוֹדֶה בָּזֶה, דִּלְא אָמַר רַק שֶׁצָּרִיךְ לְהַחֲזִיר וְלֹא הֲוֵי כְּשֶׁאֵר פְּסוּק שֶׁבְּקְרִיאַת שְׁמַע שֶׁאֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר עֲבוּר הַכַּוָּנָה אֲפִלּוּ אִם לֹא הִתְחִיל עֲדַיִן הַפְּסוּק שֶׁאַחֲרָיו, וְנִפְקָא מִינָּהּ אִם הוּא עוֹמֵד קֹדֶם וְאָהַבְתָּ, אֲבָל אִם כְּבָר קָרָא קְרִיאַת שְׁמַע אַף שֶׁדִּלֵּג בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר עֲבוּר זֶה, רַק יֹאמַר אוֹתוֹ בְּמָקוֹם שֶׁנִּזְכַּר.** וְאִפְשָׁר דְּגַם זֶה אֵין צָרִיךְ מִצַּד הַדִּין: יח * [ג]יְדַגֵּישׁ י׳ שֶׁל שְׁמַע יִשְׂרָאֵל וְכוּ׳. וְעַיֵּן בְּסֵפֶר יְסוֹד וְשֹׁרֶשׁ הָעֲבוֹדָה (שער ד פ״ז) שֶׁמְּרָאֶה לְעַיֵּן כֹּל אֶת גֹּדֶל קִלְקוּלֵי הַתֵּבוֹת וְהַקְּרוֹת הָאוֹתִיּוֹת בְּמִי שֶׁאֵינוֹ נִזְהָר בִּקְרִיאָתָהּ:

(ס״ק כה) הֲבִיא בְּשֵׁם שְׁלָ״ה (מס׳ תמיד פרק נר מצוה אות כב) דְּהוּא הַדִּין בְּכָל אֶלֶף שֶׁאַחַר מ״ם צָרִיךְ לְהַפְסִיק, כְּגוֹן וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים. עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יז) לְבוּשׁ: (יח) הִלְכוֹת קְטַנּוֹת (ח״א סי׳ פה) בְּאֵר הַיטֵב (סק״י): כ (יט) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יב):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] וכן נקט לעיקר בשו״ע הרב (סי״א), וז״ל: ויש אומרים שאין חשש, שהרי דוד אמר אמן ואמן, ואין לחלק בין אומר בוא״ו לאומר בלא וא״ו, וכן עיקר. **ב]** ובשו״ע הרב (סי״ג) כתב: ואם לא אמרו כל עיקר מחזירין אותו.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah